

Vormsi ettevõtluse arendamise tegevuskava

2. seminar 3. oktoobril 2024

Tänased teemad

- Meeldetuletuseks: eelmisel korral arutati
- Lühidalt küsitlustulemustest ja põhijäreldustest
- (Rühma)arutelud: Vormsi valla ettevõtluse arengustsenaariumid

Ettevõtluse arendamise **tegevuskava**

- Eesmärk: „Vormsil on soodsad tingimused keskkonnasõbraliku ettevõtluse ja turismi arenguks“. Tegevused:
  - Keskkonnasõbralike ning innovaatiliste tehnoloogiate kasutamise soodustamine
  - Mahetootmise ning omatoodete arendamise ja turundamise soodustamine
  - Ühistulise tegevuse soodustamine kogukonna, maa- ja metsaomanike hulgas. Koostöö tihendamine turismiga seotud osapoolte vahel
  - Loomemajanduse soodustamine, sh traditsioonidel põhineva käsitööettevõtluse soodustamine
  - Kaugtööd võimaldavate tegevusalade arendamiseks soodsa keskkonna loomine
  - Huvialaturismi ja pereturismi soodustamine, Vormsi kui loodusturismi sihtkoha turundamine
  - Vormsi mainekujundus, külastusvõimalustest ja kultuurisündmustest teabe kättesaadavuse parendamine
- Mida KOV päriselt/konkreetsetelt tegema peaks?

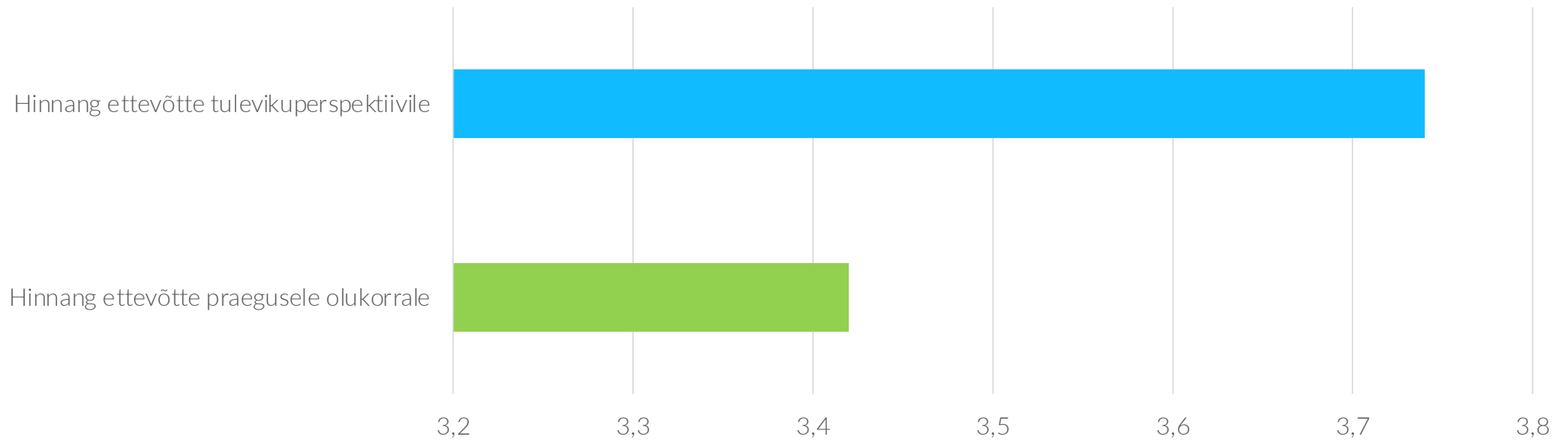
Tegevuskava koostamise **plaan**

- Arenguseminarid:
  - Neljapäev, 5.09 kl 13–16 – probleemipüstituse analüüs, võimalikud lahendusvariandid, KOV-i roll
  - Neljapäev, 3.10 kl 13–16 – arengustsenaariumid
  - Reede, 1.11 kl 13–16 – analüüsitulemuste tutvustamine ja tegevuskava mustand
  - Esmaspäev, 25.11 kl 13–16 – tegevuskava detailne üle vaatamine ja kokkuleppe saavutamine
- Analüüs:
  - Saare ettevõtlusprofiil
  - Ettevõtete küsitlus
  - Teiste saarte kogemus

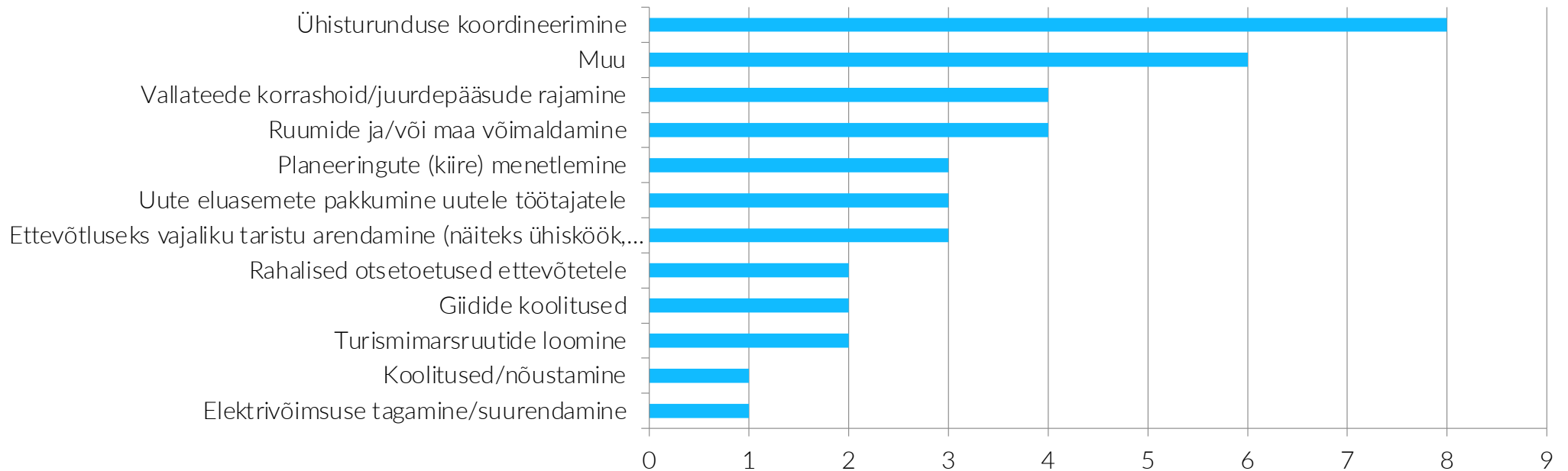
Eelmisel korral

- Probleemipüstituse arutelu
  - Turismihooaja pikendamine, praktilised probleemid (lumelükkamine jms)
- Vallavalitsuse roll ettevõtluse arendamisel praegu
  - Ühisköögi projekt, mobiilimastid, praamiliiklus, spordihoone, sadamate arendamine, kaugtöökohtade projekt, ettevõtluse toetusvoor, teed
- Vallavalitsuse roll ettevõtluse arendamisel tulevikus
  - Turundus (Vormsi kui kaubamärk), ettevõtluse nõustamine, vajalik taristu (nt müügiboksid sadamas), olmeprobleemide lahendamine (reovesi, lumelükkamine), Hullo „tööstusala“ lahendus (nt loomeettevõtluse koht)

Praegune olukord ja tulevikuperspektiiv

Valdkonnad, mis vajaksid vallapoolset tuge

Ootused vallavalitsusele

- Ettevõtluse toetuse taastamine
- Ettevõtetele regulaarsed ümarlaad
- Ettevõtete reklaamimine
- Praamigraafiku tihendamine, suunaviitade/siltide uuendamine ja lisamine, matkaradade ja randade korrastamine
- Kompetentne tugi, kui on küsimusi. Pöördumistele vastamine
- Riigi tasandil selle eest seismine, et väikesaare ettevõtjatele tehtaks maksuerisusi
- Ehitaja jaoks olulise kliendibaasi mitte pidurdamine
- Meie hinnangul (k.a turistide tagasiside) on madalhooajal üks suuremaid probleeme toitlustus. Igal väiksemal majutusel ei ole majanduslikult otstarbekas arendada valmisolekut ise toitlustuse pakkumiseks.
- Inimesed tuleksid saarele ka madalhooajal pikemaks, kuid lihtsalt ei ole kuskile sööma minna (ilm grillimist ei soosi)
- Töötama välja meetmed tõkestamaks ebaõiglast konkurentsi (musta äri)
- Vallavalitsus peaks sisuliselt hakkama täitma Püsiasiustusega väikesaarte seadusega pandud ülesandeid, m.h VSaarS § 3 lg 3) püsielanikele töökohtade ja toimetulekuvõimaluste loomine ning ettevõtluse toetamine
- Vallavalitsus ei pea ettevõtjatega tegelema, neid toetama ega haletsema. Tehku seadusest tulenevaid toiminguid ja menetlegu taotlusi mõistliku kiirusega ja nii, et onu Heino ka hakkama saab. Siis ongi ettevõtjal hästi.
- Selle segase kavandatava ühisköögi projekti asemel või siis selle tähtsa osana võiks vald koostöös majutusettevõtetega mõelda lahendusele, kuidas oleks võimalik ka madalhooajal saarele tulla soovijatel söögikohti leida.

Põhijäreldused andmete põhjal

- Mastaabid on Vormsil hästi väikesed (u 80 ettevõtet, 50–60 töökohta, 5,8 MEUR-i käivet).
- Samuti tegutsetakse küsitlustulemuste põhjal enamasti Vormsi saarel – ettevõtlus on kohalik.
- Töökohti on üks iga kolme tööealise elaniku kohta, kui lähtuda sissekirjutusest. Tegelikult on tööealisi saarel ehk 150 ringis.
- Seega on vaba tööjõuressurssi väga vähe – midagi mahukat kavandada ei ole mõistlik.
  - Küsitlustulemused näitavad, et vaid üksikute ettevõtete (enamasti saadakse ise hakkama) oleks huvi täiendava tööjõu palkamise järele ja ka neile pole seda piisavalt.
- Turismi peetakse oluliseks tegevusharuks. Samas on ettevõtete käibed majutuse ja toitlustuse osas väikesed (7% ettevõtete kogukäibest). Põhiosa tuleb kaubandusest (*osaliselt käsitletav turismina?*) ja põllumajandusest, sh metsamajandusest (vastavalt 24% ja 22%).
- Niisiis saab ennekõike rääkida **väikest sisendressurssi** nõudvatest tegevustest.
- Tooniandvaimad on turismivaldkonna tegijad, kes räägivad **ühistorundusest, teenuste kättesaadavusest madalhooajal**. Kas ja millised valdkonnad veel teemaks on?

Arengustsenaariumid

- **Stsenaarium on arengurada, ühe võimaliku tuleviku kujunemise kirjeldus.** Tulevik ei ole jäigalt determineeritud, võimalikke, sealjuures olulisi tulevikke on alati mitmeid. Seetõttu soovitatakse koostada mitte üks, vaid mitu stsenaariumit.
- Stsenaariumide koostamise ja läbiarutamise kaudu on võimalik paremini aru saada, kuhu võivad erinevate tegurite kombinatsioonid huvitava objekti (piirkonna, valdkonna vms) viia, millised seosed ja mõjutamismustrid on selle tulevase arengu jaoks keskse tähtsusega.
- **Stsenaariume ei koostata selleks, et nende vahel valida.** Stsenaarium, täpsemalt, erinevatest stsenaariumidest koosnev pakett, on strateegia või plaani koostaja jaoks abivahendi rollis, nn **tunnetusvahend**. See on vahend, mille abil paremini navigeerida võimalike tulevike ruumis, tajuda paremini võimalike otsuste piire ja tulemusi.

Arengustsenaariumid

Majandus		Individualism	Kollektivism
	Koostöö		
Areng		Tehakse ise Majandustegevus on suunatud arengule	Tehakse koos Majandustegevus on suunatud arengule
Paigalseis		Tehakse ise Majandustegevus on suunatud olemasoleva hoidmisele	Tehakse koos Majandustegevus on suunatud olemasoleva hoidmisele

- Ülesanne:
  - Kirjeldada iga stsenaariumi puhul (märksõnade tasandil), milline võiks nendel tingimustel olla ettevõtlus Vormsi vallas.

Järgmine kohtumine

- Reedel, 1. novembril kl 15.00–18.00